

ved et tilfældigt Møde af flere Rigsdagsmænd til at tale om denne Sag med Etatsraad Westenholtz, og jeg skal tillade mig at fremføre Noget af, hvad der blev udtalt. Etatsraaden antog, hvad der ogsaa er blevet ytret af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at det var kun, naar flere Byer laae ved begge Endepunkter, at der kunde ventes en betydelig Fregvents, som kunde dække Omkostningerne og give Overflud; men det var det engelske Interesseselskabs Hensigt at sætte den jydskke Jernbane, som skulde ende ved Frederikshavn, i Forbindelse med et paatakt Jernbanenæt, som skulde gaae fra Gothenborg gjennem Sverrig og forgrene sig til Rusland. Derved vilde ikke alene en stor Stad, men en Stat blive det ene Endepunkt af Banen, og derved antog man, at man vilde faae en stor Fregvents. Han udtalte ligeledes, at man paa ingen Maade vilde lægge Banen gjennem Midten af Landet, fordi der ingen Fregvents kunde ventes; derimod vilde man af de Hensyn, jeg før omtalte, paa Grund af Forbindelsen med Sverrig lægge Banen paa Østsidan, dog ikke, om man saa vil, paa Østfynten, men i Nærheden af Heden, Øst for Hedeinstrækningen, noget inde i den beboede Deel af Landet; thi derved antog man, at der vilde blive den største Fregvents, ligesom man ogsaa havde de større østlige Kjøbstæders Fregvents at støtte sig til. Fremdeles udtalte han, at dersom der fra Statens Side yttredes Nisse om, at der skulde anlægges en Bane paa Vestkysten, som i det sydlige Sjælland forenede sig med den østlige Bane, om man vil kalde den saa, saa vare de engelske Entreprenører ikke utilbøielige til ogsaa at gaae ind paa et saadant Anlæg, naar de samme Betingelser stilles, men alene at anlægge en Bane paa Vestkysten vilde de ikke, fordi de intet Endepunkt havde; de vilde der komme til nogle ubetydelige Byer, og der kunde ikke ventes en Fregvents, som var tilstrækkelig til at dække Udgifterne og give et passende Overflud. Da der er voteret en Garantie for den sjællandske Jernbane, som jeg dog troer, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) anseer for at være mindre vigtig for Staten end den jydskke Bane, skulde

jeg troe, at de Folketingsmænd, der have voteret det mindre Vigtige, ogsaa vilde votere den vigtigere Bane, saa meget mere, som Sjælland i mange Henseender har staaet tilbage med Hensyn til Communicationsmidler, uagtet det i saa mange Aar har maattet bidrage Betstat uden at faae Bete, medens de bleve anlagte paa Dørne. Med disse Bemærkninger skal jeg slutte.

Spørg: Naar den ærede Viceformand (Tscherning) har bebudet, at han vil indkomme med et Endringsforslag, som skal gjøre til Betingelse, at Banen bliver trukken i den vestlige Deel af Sjælland, troer jeg, at han ligesaagodt kunde komme med et nyt Lovforslag om, at Regjeringen skulde anlægge en Bane for sin Regning; thi efter alle de Oplysninger, der ere fremkomne i denne Sag, synes jeg, det maa være tydeligt, at man ikke kan vente, at nogen Entrepreneur vil gaae ind paa at anlægge en saadan Bane. Han har navnlig meent, at Jernbanen skal ikke vilde betale sig, og hvorfor skulde den saa anlægges. Han har sagt, at man skulde have Erstatning i en forøget Indtægt af Statter fra de Indvaanere, der ville komme til at boe der; men disse Statter skal der dog vel ikke gives Entreprenørerne Anviisning paa? Der er anført for, at Jernbanen skal nærme sig til Østfynten, at den derved vilde bringe Communicationen fra Gothenborg over Sjælland, og jeg troer heller ikke, man maa see bort fra, at Communicationen fra Norge vilde trækkes ned til Frederikshavn, istedetfor at den nu gaaer directe med Dampskibe til Kiel og Kjøbenhavn. Hvad angaaer, at man af militaire Hensyn skulde trække Banen hen til Fredericia, da kan jeg ikke have nogen Mening derom; men det forekommer mig, at der ogsaa kunde være andre Hensyn, der kunde tale for, at Banen kom hen til Lille-Belt, navnlig for at derved en Jernbane igjennem Thyen snarere blev mulig. Forsaavidt man vil have nogen Mening om, hvorvidt Banen kan betale sig eller ikke, maa man dog ikke see alene paa Banen selv, men ogsaa paa den større Communication, der fremkommer paa de slesvigske Baner derved, at den jydskke Bane bliver anlagt; thi det er vistnok Tilfældet her, som overalt, at, naar der anlægges en Bane,